

Законом України «Про інноваційну діяльність» передбачено державне фінансування в обсязі 1,7 % ВВП, а Концепцією науково-технологічного та інноваційного розвитку України — 2,5 % ВВП. Водночас, у Японії витрати на здійснення науково-технічних робіт становлять 2,98 % ВВП, у Швеції — 3,7, США — 2,69, Німеччині — 2,52, Франції — 2,1, Великобританії — 1,84 % ВВП. Загалом стан фінансування науково-технічної та інноваційної діяльності в Україні протягом останніх років постійно погіршується через його мізерний обсяг та несистематичність. Отже, недостатність обсягів фінансування та обмеженість основних фінансових джерел створює додаткові труднощі для формування науково-технічного та інноваційного потенціалів. Тому слід наполегливо шукати нові джерела, форми і методи фінансового забезпечення активізації інноваційної діяльності. Не дивлячись на наявні негативні тенденції, в Україні ще є передумови (кваліфіковані кадри, наука, індустріальна база виробництва) для того, щоб інновації стали засобом інноваційно-структурних зрушень у вітчизняній економіці. Однак для цього необхідно подолати перешкоди фінансового, політичного, правового, організаційного характеру, які постають на шляху реалізації науково-технологічних інновацій.

Список літератури

1. Соціально-економічний стан України: наслідки для народу та держави: Національна доповідь / За заг. ред. В. М. Гейця [та ін.]. — К.: НВЦ НБУВ, 2009. — 687 с.

УДК 330.342:336.7

Т. А. Хайтова,

канд. екон. наук, завідувач кафедри фінансів,

А. С. Хорошева

канд. екон. наук, викладач кафедри фінансів,

Донецька філія Українського державного університету фінансів та міжнародної торгівлі

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГРОШОВО-КРЕДИТНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ ЯК ОСНОВА АКТИВІЗАЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Сучасний фінансовий стан України спонукає до переосмислення впливу грошово-кредитної політики на рівень економічної безпеки держави як підґрунтя для формування належних умов активізації інвестиційних процесів.

Питання грошово-кредитної політики досліджені з позицій теорії економічної безпеки й економіки у працях Дж. Кіршнера, Р. Абделала, П. Крюгмана, Дж. Вільямсона, А. Сухорукова, О. Власюка, В. Кузьменка, З. Варналія, А. Гальчинського, А. Даниленка, В. Міщенко, С. Моїсеева, М. Савлука, А. Мороза, І. Маркarenка, С. Корабліна, В. Сенчагова та інших науковців.

Особливої актуальності набуває визначення особливості впливу грошово-кредитної політики на економічну безпеку держави, яка розглядається як здатність держави до захисту національних економічних інтересів від зовнішніх та внутрішніх загроз та здатність економіки зберігати та поновлювати критичний рівноважний рівень виробництва у кризових та посткризових ситуаціях.

Також вимагають більш детального розгляду питання, пов'язані з визначенням специфіки впливу грошово-кредитних регуляторів на рівень економічної безпеки держави з урахуванням погрози фінансового характеру.

Основні засади грошово-кредитної політики України розробляються з врахуванням тенденцій розвитку вітчизняної економіки та грошово-кредитної сфери, передбачають комплекс змінних індикаторів фінансової сфери та систему заходів монетарної політики, спрямованих на забезпечення стабільності національної грошової одиниці, сприяння відновленню економіки та стійкості банківської системи [1—3]. Для ефективного формування і реалізації стратегії і тактики забезпечення економічної безпеки способами грошово-кредитного регулювання необхідно виявити можливість протистояння погрозам фінансового характеру, акцентувати увагу на погрозах грошово-кредитного характеру.

Встановлення грошово-кредитних регуляторів повинне здійснюватися, в першу чергу, щодо погроз грошово-кредитного характеру. Але варто враховувати можливість їхнього використання для усунення погроз в інших сферах. У результаті використання грошово-кредитних регуляторів можливий розвиток подій за двома сценаріями: бажаному й небажаному. Реалізація бажаного сценарію припускає усунення або зниження ступеня значимості погрози, в результаті чого забезпечується необхідний рівень економічної безпеки. Небажаний сценарій припускає виникнення нової погрози або підвищення ступеня її значимості.

При виборі пріоритетного впливу на рівень економічної безпеки через способи грошово-кредитного регулювання необхідно враховувати їх сильні й слабкі сторони. До сильних сторін відноситься можливість ефективної боротьби з інфляцією й бюджетним дефіцитом, досягнення найбільш м'якого й швидкого ре-

зультату (у порівнянні з бюджетними методами), найменшого соціально-політичного резонансу (у випадку «непопулярних мір») і певної ізольованості від політичного лобізму. До слабких сторін відноситься неможливість прямого впливу на забезпечення зайнятості, економічного росту, а також на соціальну сферу.

Формування системи монетарного впливу прямо залежить від ступені відкритості економіки. Закритий характер економіки спрощує використання грошово-кредитного регулювання в результаті відсутності деяких видів погроз наднаціонального характеру. Відкритий характер економіки припускає необхідність більше глибокого постійного контролю зовнішніх погроз. Відсутність експортно-імпортних операцій значно звужує коло погроз грошово-кредитного характеру. Більшість сучасних держав реалізують модель відкритої економіки, характер застосування якої перебуває під впливом росту інтеграції й глобалізації.

Характер погроз, наявність яких вимагає застосування грошово-кредитного регулювання, залежить від особливостей розвитку економіки країни. Але для всіх сучасних держав найбільш важливим напрямком грошово-кредитного регулювання є забезпечення стабільності національної грошової одиниці [4]. Ефективність монетарної політики держави з відкритою економікою залежить від ступені впливу даної держави на світові економічні процеси. На рівень економічної безпеки країн з відкритою економікою впливають такі цінові параметри, як: світові ціни на експортні й імпортні товари й послуги, процентні ставки по міжнародних кредитах, валютний курс. В «малій» економіці ціна товару, що виступає об'єктом міжнародної торгівлі приблизно повинна рівнятися світовій ціні з урахуванням національного обмінного курсу. Це правило одержало назву «правило єдиної ціни». Порушення цього правила приводить до невірноваженого стану.

Таким чином, неминучість впливу глобального економічного росту на монетарну політику більшості держав обумовлює необхідність застосування системного підходу до забезпечення економічної безпеки держави, що передбачає координацію дій монетарної та фіскальної влади.

Список літератури

1. Основні засади грошово-кредитної політики України на 2010 рік. — НБУ. — http://www.bank.gov.ua/Rada_NBU/OsnovZasad-2010.pdf
2. Щербакова О. Перспективи грошово-кредитної політики на етапі посткризового відновлення економіки України / О. Щербакова // Вісник НБУ. — 2011. — № 8. — С. 4—8.

3. Дзюбулюк О. Грошово-кредитна політика в період кризових явищ на світових фінансових ринках // Вісник Національного банку України. — 2009. — № 1. — С. 20—32.

4. Монетарна політика Національного банку України : сучасний стан та перспективи змін / [за ред. В. С. Стельмаха] — К.: Центр наукових досліджень НБУ — Університет банківської справи НБУ, 2009. — 404 с.

УДК 336.71

С. І. Ходакевич,

канд. екон. наук, доцент кафедри банківської справи,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ОПТИМІЗАЦІЯ СТРУКТУРИ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ ЯК УМОВА АКТИВІЗАЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ

Важливим напрямком розвитку банківської системи України є удосконалення її структури.

З точки зору загальнотеоретичних позицій система і структура між собою тісно взаємопов'язані. Структура банківської системи — це не випадковий набір банківських установ, а чітка конструкція, яка за складом своїх елементів є необхідною, достатньою, яка забезпечує цілісність банківської системи та досягнення поставлених перед нею цілей.

Структура банківської системи не стільки кількісна сторона банківської діяльності, скільки якісна — наскільки банки як грошово-кредитні інститути реалізують своє призначення в економіці.

Між тим аналіз показує, що банківський сектор України у функціонально-структурному плані значно неоднорідний — він об'єднує якісно різні інститути, за географічною ознакою простежується значна територіальна асиметрія банківської системи України (половина кредитних організацій зосереджена в місті Києві та Київській області), капітальна база банків дуже обмежена.

Світовий досвід економічного розвитку свідчить, що банківському сектору для ефективного виконання своїх функцій, особливо в умовах проведення реформ, необхідні спеціальні кредитні організації. Як відомо, в Україні переважно працюють універсальні банки. Однак такий шлях не можна вважати єдино правильним напрямком розвитку.